

Magiczny
Kraków

Radni uchwalili budżet Krakowa na 2021 rok

2020-12-17

16 grudnia Rada Miasta Krakowa przyjęła budżet miasta na 2021 rok wraz z autopoprawką przygotowaną przez prezydenta. Głos za oddało 25 radnych, przeciw było 17, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Na ostatniej prostej do budżetu weszło wiele zadań o mniejszej skali, jednak ważnych dla mieszkańców, bo zaspokajających potrzeby zgłaszane w takich obszarach, jak edukacja, zielen, kultura fizyczna, drogi czy chodniki. Ogółem miasto zamierza wydać w przyszłym roku 7 mld 129 mln zł, z czego 1 mld 266 mln zł to nakłady inwestycyjne.

Ogólne wielkości budżetowe

Budżet Krakowa uchwalony na 2021 rok zakłada, że **wydatki miasta ogółem** osiągną poziom **7 mld 129 mln zł** – co oznacza, że będą wyższe od wydatków zaplanowanych na rok 2020 (6 mld 734 mln zł).

Z powodu pandemii niższa będzie dynamika wzrostu dochodów. W 2021 roku **dochody miasta ogółem** wyniosą **6 mld 386 mln zł** – będą więc niewiele wyższe od planu dochodów na rok 2020 (6 mld 254 mln zł).

Wykonanie zaplanowanych wydatków będzie wymagać **zwiększenia deficytu do 742 mln zł**. Zostanie on pokryty z kredytów i emisji obligacji. Kraków utrzyma zasadę, zgodnie z którą z pożyczek finansowane są tylko inwestycje, a więc rozwój miasta (a nie wydatki bieżące).

Autopoprawka: o 87 mln zł więcej na inwestycje

Pierwotnie plan wydatków miasta ogółem miał sięgnąć 7 mld 017 mln zł. W trakcie prac nad budżetem został jednak zwiększony autopoprawką, przygotowaną przez prezydenta po to, aby włączyć do budżetu część zadań zgłoszonych przez radnych w poprawkach (radni złożyli ich w sumie 536 na łączną kwotę 684 mln zł).

W wyniku autopoprawki wydatki miasta ogółem zostały zwiększone o kwotę 112 mln zł, z czego 87 mln zł (po dodaniu 5 mln zł w wyniku przesunięć wewnątrz budżetu) pójdzie na inwestycje, a prawie 30 mln zł na wydatki bieżące. Autopoprawka odpowiednio zwiększyła plan dochodów miasta (m.in. w zakresie wpływów z podatków i środków zagranicznych) – do poziomu 6 mld 386 mln zł (z planowanych na początku 6 mld 274 mln zł).

– Wnikliwie przeanalizowaliśmy poprawki zgłoszone do projektu budżetu przez kluby oraz radnych i przygotowaliśmy na tej podstawie autopoprawkę, która znacząco zwiększa nakłady inwestycyjne. Część poprawek uwzględniliśmy w ten sposób, że zwiększyliśmy finansowanie programów już realizowanych przez miasto – mówił podczas drugiej sesji budżetowej zastępca prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej Andrzej Kulig.

Chodzi o dofinansowanie m.in. programów: modernizacji dróg (o 11 mln zł), budowy miejsc

**Magiczny
Kraków**

postojowych (o prawie 1,5 mln zł), budowy chodników (o 3,6 mln zł), budowy parków kieszonkowych (o 2 mln zł), realizacji Plant Podgórskich (o 2,1 mln zł), rewitalizacji boisk przyszkolnych (o 2,4 mln zł), a także termomodernizacji obiektów szkolnych, doświetlenia przejść dla pieszych, zagospodarowania zieleni, w tym w Nowej Hucie, budowy ścieżek rowerowych, przygotowania wybiegów dla psów.

– Ponadto w ramach autopoprawki wprowadziliśmy do budżetu nowe zadania inwestycyjne na łączną kwotę prawie 68,5 mln zł. To przede wszystkim przedsięwzięcia w obszarze edukacji, zieleni oraz infrastruktury – dodał Andrzej Kulig.

Na tej liście znalazły się zadania z zakresu oświaty, mające na celu m.in. modernizację szkół, sal gimnastycznych i boisk, doposażenie przedszkoli czy urządzenie placów zabaw. Jeszcze więcej zyska miejska zielen – do budżetu wpisano m.in. zagospodarowanie parku wokół Dworku Matejki, rewitalizację parku przy Dworze Czeczów, Park Grzegórzki, rewitalizację bulwarów wiślanych. Szereg zadań dotyczy modernizacji infrastruktury i poprawy komunikacji – m.in. na ulicy Smolarzy czy w ciągu ulicy Zawilej.

Budżet trudny, ale odważny

Choć pandemia i spowodowany nią kryzys odbije się na wpływach do budżetu miasta, Kraków nie zamierza rezygnować z realizacji inwestycji. Wręcz przeciwnie, uważa je za kluczowe dla stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców, a w obecnej chwili również za niezbędne dla ożywienia osłabionej lokalnej gospodarki. W 2021 roku miasto zamierza przeprowadzić kilkaset zadań inwestycyjnych.

– Budżet miasta na rok 2021 został oparty na prognozach ministerstwa finansów i założeniu, że epidemia będzie ustępować, a sytuacja gospodarcza się z czasem ustabilizuje. Zależy nam przede wszystkim na utrzymaniu inwestycji, bo to one podnoszą jakość życia w mieście, a także stanowią dźwignię lokalnej gospodarki. Są ważne zwłaszcza teraz, kiedy zagrożonych jest wiele miejsc pracy – podkreśla prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Podczas sesji Rady Miasta Krakowa Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej, tak opisywał prace nad przyszłorocznym budżetem:

– Bieżący rok jest nietypowy i trudny, ponieważ przyniósł nam cały ciąg zaskoczeń. Prace nad budżetem falowały w zależności od napływających do nas danych makroekonomicznych, obserwowaliśmy, jak kształtują się nam dochody, dzięki kontaktom z przedsiębiorcami wyrabialiśmy sobie wyobrażenie o sytuacji na rynku pracy. W międzyczasie zmieniały się strategie rządu dotyczące walki z pandemią, a wraz z nimi ogólne nastroje, od poczucia zagrożenia do nadziei na poprawę. I mając to wszystko na względzie, muszę powiedzieć, że budżet, który zaplanowaliśmy na przyszły rok, jest budżetem odważnym z kilku powodów.

Przede wszystkim dlatego, że miasto nie zamierza zwalniać z powodu krótkotrwałego kryzysu, ale planuje swój rozwój w kategoriach długofalowych.

- Tworząc budżet na 2021 rok, przyjęliśmy założenie, że skoro pandemia uderza w mieszkańców, ograniczając możliwość zarobkowania, to rolą miasta powinno być z jednej strony pobudzanie aktywności gospodarczej poprzez inwestycje, a z drugiej skierowanie wysiłku na to, aby utrzymać jakość życia w mieście. Krótko mówiąc, chodzi o wsparcie przedsiębiorców, którzy realizują różne przedsięwzięcia na rzecz miasta i tworzą miejsca pracy, a także o troskę o poziom życia mieszkańców, którzy wiążą z naszym miastem swoje plany życiowe. Zobowiązania i zadania zawarte w poprzednich budżetach traktujemy jako swoistą umowę, dlatego nie chcemy z nich rezygnować. Pewne potrzeby funkcjonują od lat i muszą zostać zaspokojone – wyjaśniał wiceprezydent Kulig.

Zapewnił, że miasto nie zamierza rezygnować z żadnych inwestycji kluczowych dla jakości życia mieszkańców – czy to w obszarze edukacji (budowa, rozbudowa i modernizacja szkół), transportu (przebudowa al. 29 Listopada, nowe linie tramwajowe, parkingi P&R), sportu i rekreacji (parki i tereny zielone, odnowa klubów sportowych, budowa basenów i hal), czy to w obszarze pomocy społecznej (opieka nad osobami chorymi i starszymi, tzw. opieka wytchnieniowa).

Jak podkreślił, realizacja tych wszystkich założeń w czasie, gdy z powodu pandemii miasto nie może liczyć na tak duży wzrost dochodów jak w latach poprzednich, wymaga zbudowania odważnego budżetu. – Planujemy wysokie nakłady na inwestycje. Bieżące wydatki finansowane z naszych dochodów chcemy utrzymać na obecnym poziomie lub lekko ograniczyć w niektórych dziedzinach. W konsekwencji planujemy też wyższy deficyt budżetowy, sfinansowany z obligacji – podsumował wiceprezydent.

Dochody

Na łączną sumę dochodów miasta planowanych w 2021 roku składają się:

- dochody własne gminy (1 mld 956 mln zł),
- udział gminy w podatkach PIT i CIT (2 mld 024 mln zł),
- subwencje i dotacje z budżetu państwa (2 mld 123 mln zł),
- środki ze źródeł zagranicznych (282 mln zł).

Duże znaczenie w łącznej sumie dochodów budżetowych ma kwota udziału w podatku PIT (to 29,7 proc. dochodów ogółem). W 2021 roku, zgodnie z prognozą MF, Kraków spodziewa się z tego tytułu 1 mld 866 mln zł. Należy jednak pamiętać, że dochody z PIT są w wysokim stopniu zależne od sytuacji gospodarczej: wykazują wzrosty w czasie dobrej koniunktury, a wyhamowują, gdy spowalnia gospodarka. Obecnie, z powodu zmiennych obostrzeń epidemicznych, wpływających bezpośrednio na pensje, zatrudnienie i zyski przedsiębiorców, prognozowanie wpływów z PIT jest bardzo trudne. Wystarczy spojrzeć na rok 2020 – do miejskiej kasy miał wpłynąć 1 mld 824 mln zł, ale realna kwota udziału w PIT będzie prawdopodobnie niższa o około 75 mln zł.

Nieco ponad 33 proc. wszystkich dochodów miasta stanowią subwencje i dotacje. Najpoważniejszym transferem jest przekazywana przez państwo subwencja oświatowa – w 2021 roku budżet Krakowa zasili z tego tytułu kwota 1 mld 022 mln zł. Z kolei największa dotacja celowa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przeznaczona będzie na realizację Programu Rodzina 500 Plus (715 mln zł).

Dochody własne – czyli te, na których pozyskiwanie samorząd ma większy lub mniejszy, ale bezpośredni wpływ – stanowią obecnie 30,7 proc. środków miasta. Również w tej kategorii skutki epidemii dadzą o sobie znać, zarówno w tym, jak i w przyszłym roku kształtując wpływy z takich tytułów, jak podatek od nieruchomości, sprzedaż biletów komunikacji miejskiej czy wydawanie pozwoleń na sprzedaż alkoholu. Wzrosną natomiast wpływy z opłat za wywóz śmieci, co wynika ze zmiany wysokości stawek.

Bieżące wydatki

Największą część wydatków miasta stanowią **wydatki bieżące**, które gwarantują sprawne funkcjonowanie miejskiego organizmu oraz zapewniają utrzymanie odpowiedniej jakości usług komunalnych. W 2021 roku przewidziano na nie kwotę **5 mld 756 mln zł** (plan na 2020 r. wynosił 5 mld 496 mln zł).

W strukturze wydatków bieżących największą pozycję stanowi **edukacja i wychowanie** (31,8 proc.). Na przyszłoroczne wydatki w tej sferze miasto planuje przeznaczyć 1 mld 818 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 1 mld 681 mln zł). Subwencja oświatowa przekazywana z budżetu państwa zabezpiecza jedynie część tych potrzeb – w 2021 r. Kraków otrzyma 1 mld 022 mln zł. Ponieważ wzrost subwencji nie dorównuje rosnącym niezbędnym nakładom na edukację (m.in. wynagrodzenia nauczycieli i koszty rzeczowe szkół), Kraków co roku i coraz większą kwotą współfinansuje bieżące zadania oświatowe środkami pochodzącymi z dochodów własnych.

W przyszłym roku wzrosną też wydatki bieżące na **wsparcie dla rodzin** – do wysokości 985 mln zł (dla porównania w 2020 r. było to 933 mln zł). Wydatki bieżące na **transport i łączność** wyniosą 729 mln zł (tu spadek, bo w 2020 r. było to 760 mln zł).

Jeżeli chodzi o procentowy udział poszczególnych kategorii w strukturze wydatków bieżących, to przedstawia się on następująco: edukacja – 31,8 proc., rodzina – 17,2 proc., transport i łączność – 12,7 proc., gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,2 proc.

Inwestycje

Na wydatki majątkowe miasto zaplanowało w projekcie przyszłorocznego budżetu 1 mld 373 mln zł, w tym na sam **program inwestycyjny – 1 mld 266 mln zł**. To środki, którymi Kraków zamierza sfinansować realizację kilkuset zadań inwestycyjnych: strategicznych – czyli tych, których realizacja będzie miała znaczenie w skali całego miasta, oraz programowych – mniej kosztownych niż strategiczne, ale podnoszących komfort życia w mieście i zapewniających jego równomierny rozwój.

Przy planowaniu budżetu inwestycyjnego na rok 2021 wzięto pod uwagę cztery grupy zadań.

Priorytetem miasta było zagwarantowanie pełnego finansowania dla inwestycji kontynuowanych – zarówno tych, które są w trakcie budowy, jak i dla przedsięwzięć z podpisanymi umowami w trybie zaprojektuj i wybuduj (P+B), a także z umowami podpisanymi oddzielnie tylko na samą dokumentację. Konieczne było również zaplanowanie środków miasta dla wszystkich zadań, które są współfinansowane ze środków bezzwrotnych, głównie z UE. Nie sposób wymienić wszystkich inwestycji spełniających te kryteria, ale w tej grupie znalazły się m.in. zadania z obszaru:

- **transportu:** budowa linii KST z Krowodrzy Górki na Górkę Narodową, przebudowa stacji kolejowej SKA „Swoszowice” wraz z budową parkingu P&R, rozbudowa al. 29 Listopada oraz ulic: Igołomskiej, Klasztornej, Stelmachów i Piaskowej, przebudowa ul. Glinik, budowa Trasy Wolbromskiej, budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu;
- **oświaty:** budowa dwóch szkół podstawowych (osiedla Kliny i Złocień), rozbudowa SP nr 50 przy ul. Katowickiej;
- **sportu i rekreacji:** budowa basenu przy ul. Eisenberga, budowa basenu przy SP nr 155, budowa hali sportowej przy SP nr 151, budowa hali sportowej przy SP nr 74;
- **zagospodarowania zieleni:** park Zakrzówek, zagospodarowanie parku Duchackiego, rewitalizacja Bulwarów Wiślanych Wisła Łączy, rewaloryzacja parku Bednarskiego i Wzgórza Lasoty;
- **kultury i ochrony dziedzictwa:** adaptacja budynku przy ul. Rakowickiej 22 na centrum wystawienniczo-edukacyjne Muzeum Fotografii, rewitalizacja fortów Borek i Łapianka, budowa Centrum Kultury Ruczaj, modernizacja Galerii Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki;
- **zdrowia:** termomodernizacja Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego oraz budowa w tym szpitalu dodatkowego pawilonu dla potrzeb SOR wraz z wyposażeniem;
- **pomocy i integracji społecznej:** budowa DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych przy ul. Praskiej.

Drugą grupą zadań, którym zapewniono finansowanie w roku 2021, są inwestycje ujęte w aktualnym budżecie i znajdujące się na etapie przygotowania. Chodzi m.in. o przebudowę ul. Fatimskiej, rozbudowę ul. Fortecznej na odcinku między ul. Zakopiańską i ul. Zawiszy, Park Rzeczny Tetmajera, Planty Podgórskie czy budowę sali gimnastycznej przy SP nr 26.

Do **trzeciej grupy** zaliczają się zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego Krakowa oraz inwestycje, których realizatorem jest jednostka zewnętrzna (GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych itd.), a miasto je tylko współfinansuje.

Czwarta grupa to zadania zupełnie nowe – dla większości z nich w projekcie budżetu na rok 2021 lub w Wieloletniej Prognozie Finansowej zaplanowano środki na etap koncepcyjny lub opracowanie dokumentacji. Dopiero w budżetach na kolejne lata ujmowane będą środki na etap budowy. Dokumentacja będzie też gotowa na wypadek, gdyby na realizację tych przedsięwzięć udało się pozyskać środki zewnętrzne.

W grupie nowych zadań znalazły się projekty związane z modernizacją lub uzupełnieniem oferty miasta w takich dziedzinach, jak: transport, pomoc społeczna, edukacja, zieleń, gospodarka komunalna. To m.in. budowa Trasy Ciepłowniczej i Nowobagrowej, rozbudowa ul. Bunscha wraz z budową linii tramwajowej, rozbudowa ul. Agatowej i ul. Bochnaka, budowa ul. Jana Buszka, modernizacja DPS przy ul. Kluzeka, modernizacja budynków kilku żłobków samorządowych, modernizacja infrastruktury na cmentarzu Podgórze i Grębałów, zagospodarowanie terenu wokół Stawu Płaszowskiego oraz wokół pomnika na Wzgórzu Kaim, rewitalizacja placu Kossaka, zagospodarowanie zieleni w Nowej Hucie, modernizacja pomieszczeń w bursie na os. Szkolnym, budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowego przy al. Powstania Warszawskiego.

**Magiczny
Kraków**

Polityka rozwoju miasta

Od lat wspólnym mianownikiem działań inwestycyjnych podejmowanych przez miasto jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Przedsięwzięcia inwestycyjne skupiają się głównie na poprawie jakości przestrzeni publicznej, komunikacji i promowaniu zrównoważonej mobilności, jak również na zwiększeniu dostępności i atrakcyjności terenów zielonych czy miejsc rekreacji, trosce o jakość edukacji, pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Z tego względu wśród zadań przeważają inwestycje programowe – bezpośrednio wpływające na życie mieszkańców. Rok 2021 nie będzie się pod tym względem różnił.

Zobacz

- [Projekt budżetu na 2021 r. \[PDF\]](#)